

autismecenter

Nord-Bo

Vejen til beskæftigelse

*Hvordan får vi øje på ressourcerne og øger motivationen?
(Voksne 25 år)*

Program

- Præsentation af oplægsholderne; Charlotte og Asta
- Præsentation af Autismecenter Nord-Bo
- Præsentation af vores case; Anders
- Hvad er motivation og hvordan fungerer det?
- Afdækning af mening og motivation – indre og ydre motivation
- Udfordringer vi støder på – hvordan arbejder vi med det
- Afrunding
- Spørgsmål
- Kontaktoplysninger

Kort præsentation

Charlotte Klitholm

- Uddannet pædagog i 2004
- PD i psykologi
- Efteruddannet i KRAP
- Arbejdet på døgninstitutioner med unge med autismediagnoser, ADHD mm.
- 12 års erfaring fra Autismecenter Nordbo
6 år som bostøtte og mentor hos voksne med autismediagnoser, ADHD mm.
6 år som specialpædagogisk konsulent og VISO-specialist.

Asta Nielsen

- Uddannet socialrådgiver i 2017
- Efterfølgende ansat i 4 år som socialrådgiver på jobcenter. Målgruppen var ledige fleksjobbere.
- De sidste 4 år ansat på Autismecenter Nord-Bo, stu-afdelingen, som praktikkoordinator og vejleder
- Efteruddannet i KRAP

- Fonden Autismecenter Nord-Bo er en ikke-erhvervsdrivende fond (nonprofit organisation) som blev oprettet 3. januar 1998.
- Fondens formål: *At arbejde for bedre behandlings- og levevilkår for personer med gennemgribende udviklingsforstyrrelser*

Autismecenter Nord-Bo er et højt specialiseret tilbud bestående af flere afdelinger:

Viden&Udvikling

Viso leverandør
Kurser
Rådgivning
Socialrådgivning
Psykolog
Supervision

Stu-afdeling

Særlig tilrettelagt
ungdomsuddannelse
Beskæftigelsesindsatser
efter LAB-loven

De Gule Værksteder

Beskyttet beskæftigelse
Aktivitets- og
samværstilbud

Boafdeling

Bostøtte

Momentum

Udekørende støtte
Mentorindsats

Adminstration

Bogholderi
Løn og HR
GDPR
IT-systemer
Fundraising
Markedsføring

Vi ved godt at....

Der ikke er noget
”quickfix”

Det er ”Nemmere
sagt end gjort”

Det er benhårdt
arbejde!

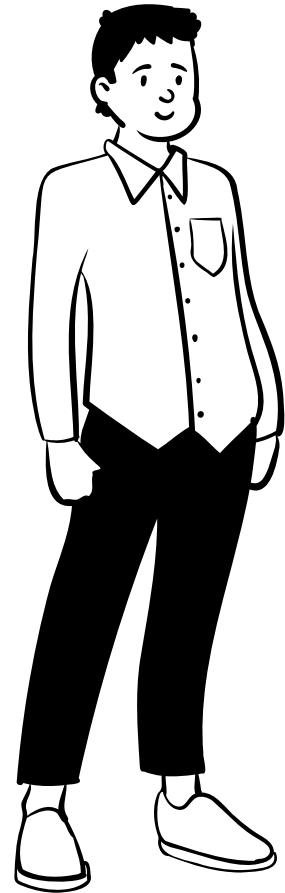
Men man kommer langt når man forstår hvordan motivation fungerer

Præsentation af case

Anders er hjemmeboende og har netop færdiggjort sin stu.

Diagnosticeret med Asperger syndrom og angst (socialangst).

Han oplever desuden symptomer på depression og har en grundfølelse af, at der ikke er en plads på arbejdsmarkedet for ham.

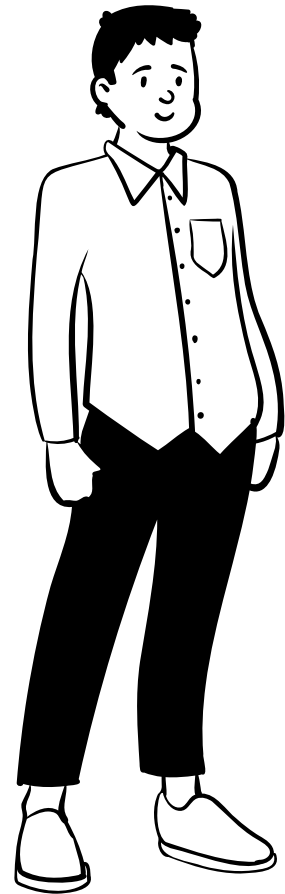

Anders*

* Anders er forskellige af vores borgere/elever i én case

Præsentation af case

Bruger sin tid på computer, og spiller især om natten med online venner fra hele verdenen. Det betyder at han ofte først står op omkring kl. 14.

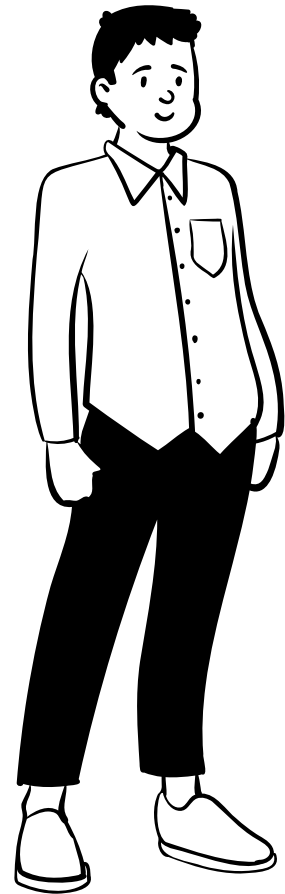
Anders*

* Anders er forskellige af vores borgere/elever i én case

Præsentation af case

Under sin stu har Anders deltaget i arbejdsmarkedsrettet undervisning, hvor han har været på virksomhedsbesøg på forskellige arbejdspladser.

Han var ikke interesseret i at prøve praktik ved nogen af dem.

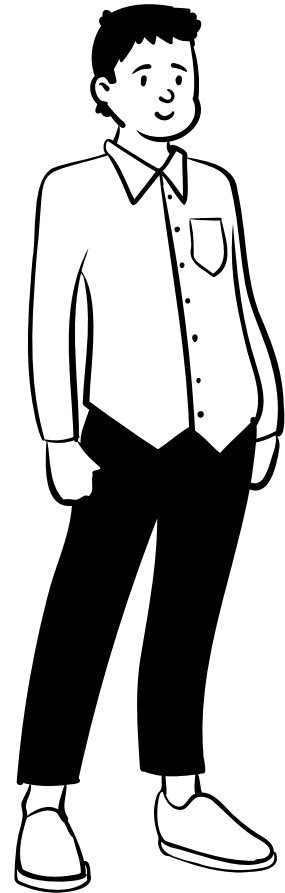
Anders*

* Anders er forskellige af vores borgere/elever i én case

Præsentation af case

Anders har før sin opstart i stu været i praktikker på et lager og i en butik.

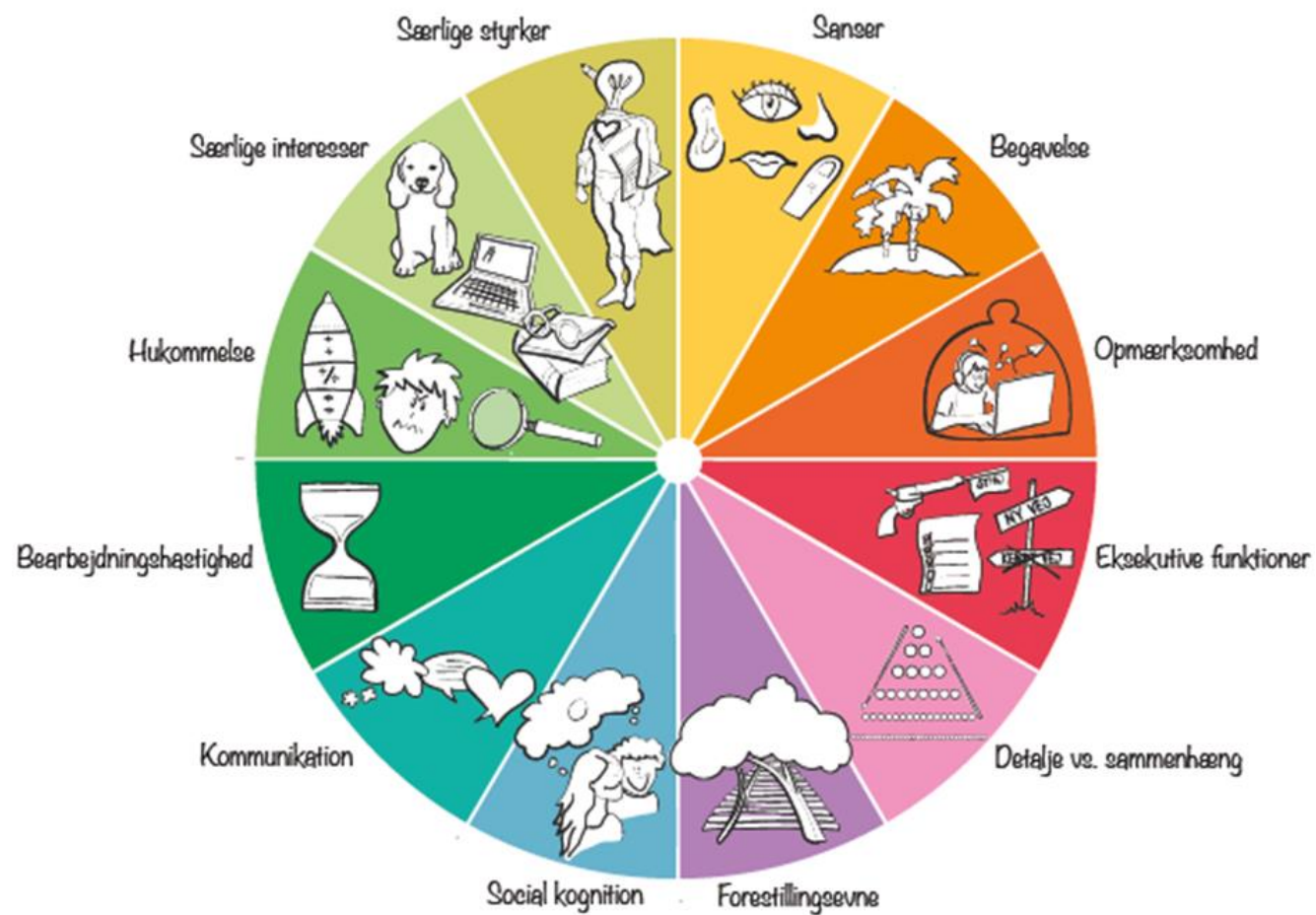
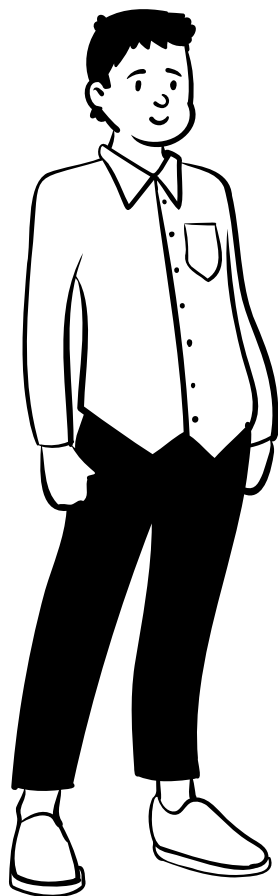
Han var ikke interesseret i at arbejde nogen af stederne.

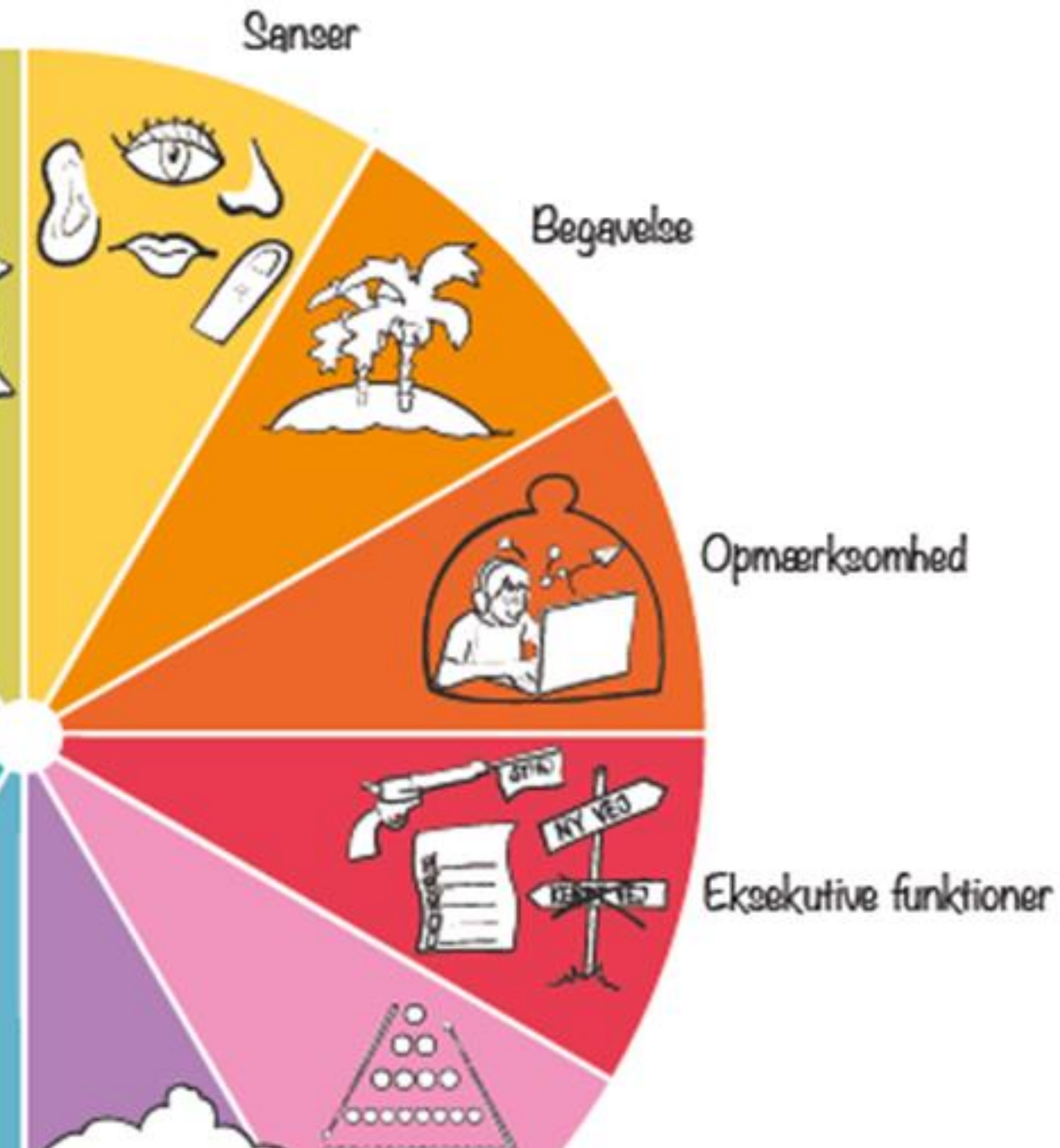

Anders*

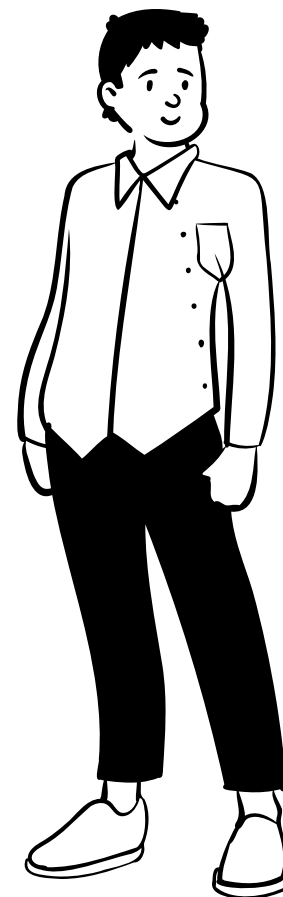
* Anders er forskellige af vores borgere/elev~~er~~ i én case

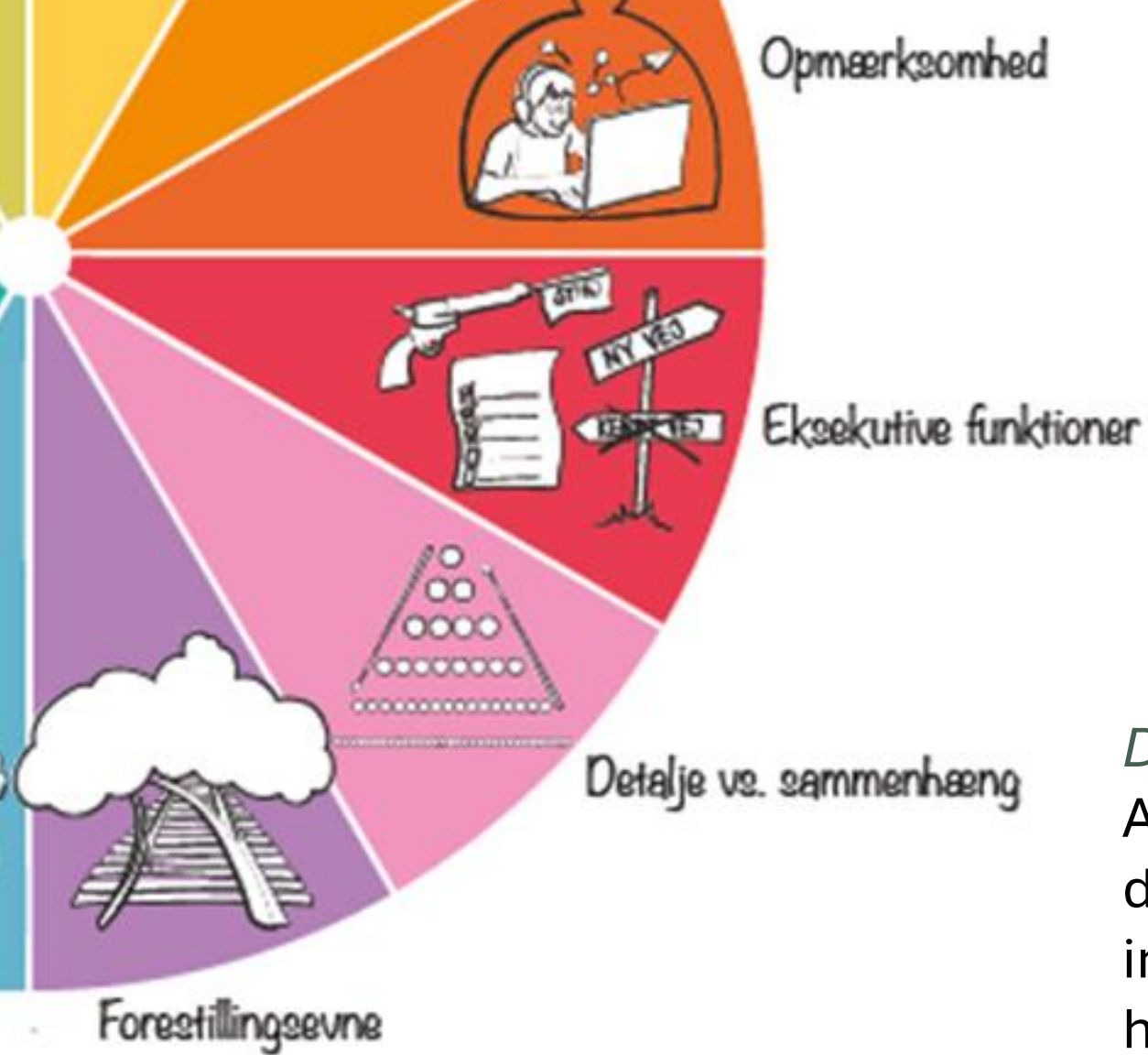
Anders' AutismeProfil – med fokus på ressourcer

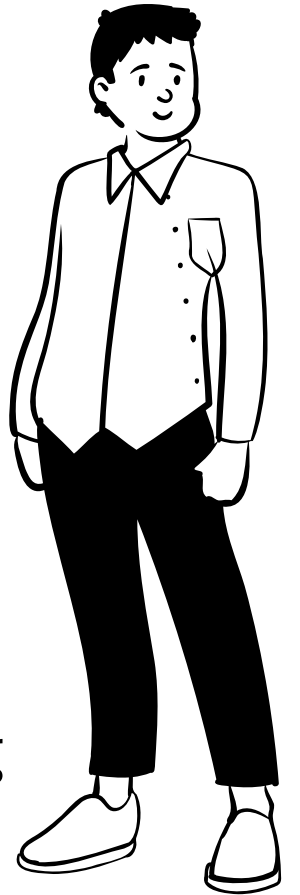
Opmærksomhed
Anders kan holde
koncentrationen i mange timer,
hvis det har hans interesse.

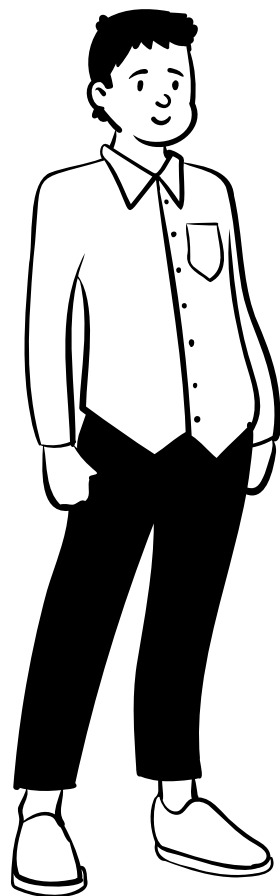

Detaljeorienteret

Anders har øje for detaljen, han ser detaljer som andre ikke ser, særlig indenfor hans interesseområder og han er god til at udnytte hans særlige øje for detaljen

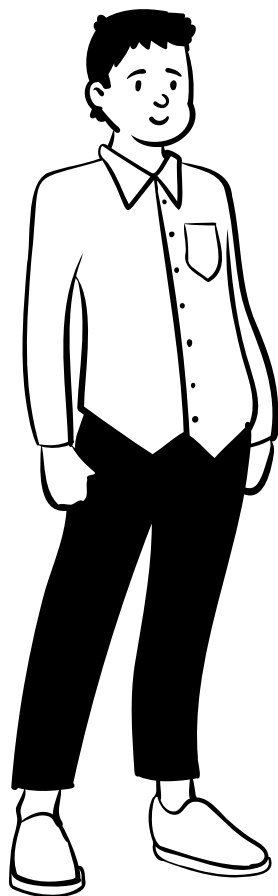
Hukommelse

Hukommelse

Anders husker alle fakta
informationer og han husker
alt inden for hans
interesseområder

Bearbejdningshastighed

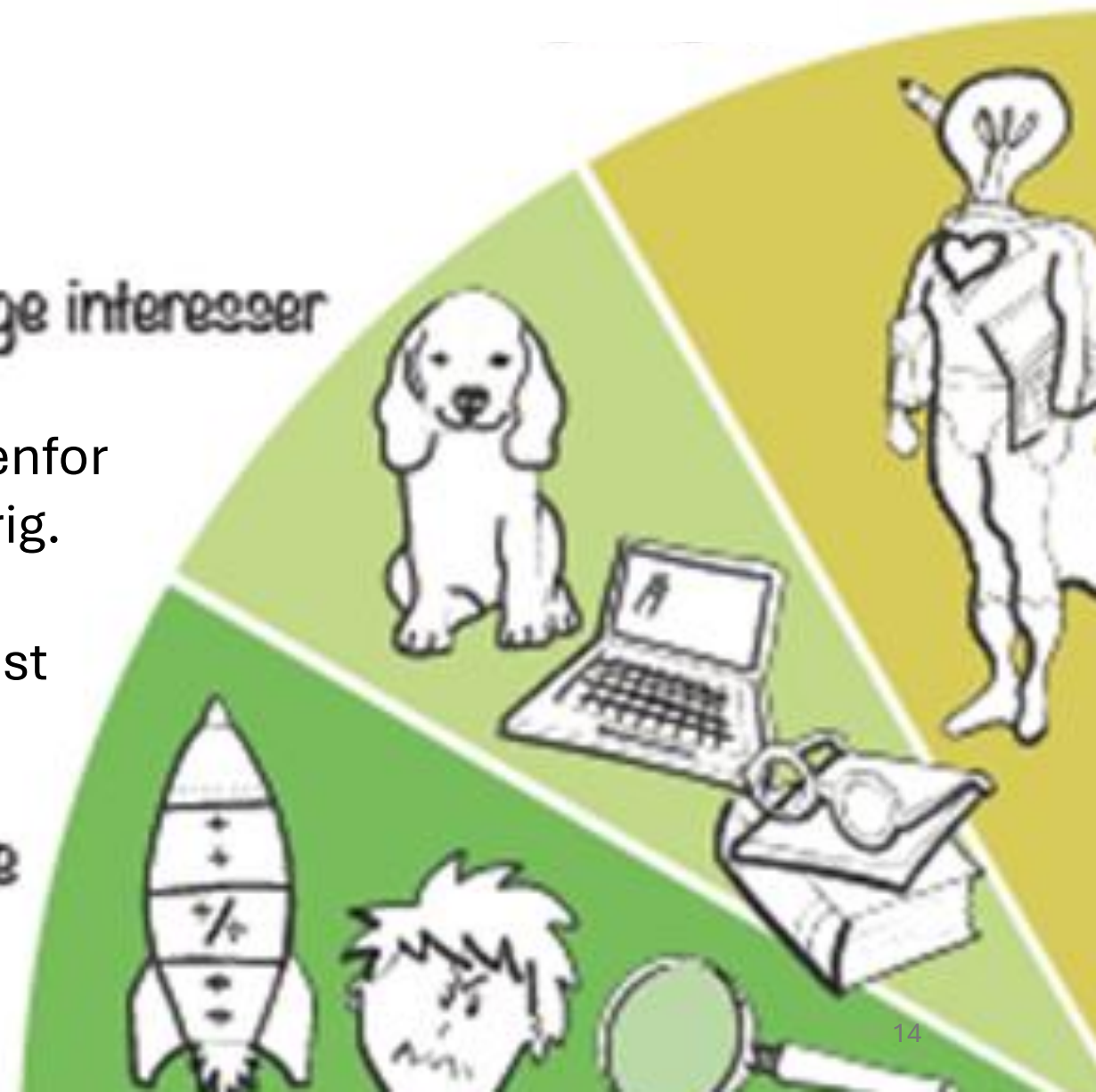

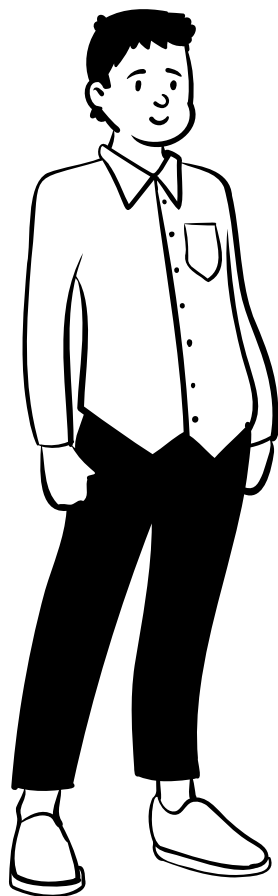
Særlige interesser

Anders' særinteresser er indenfor computerspil og 2. verdenskrig. Han kan godt lide at se dokumentarer og høre podcast omkring krigshistorie.

Hukommelse

Særlige interesser

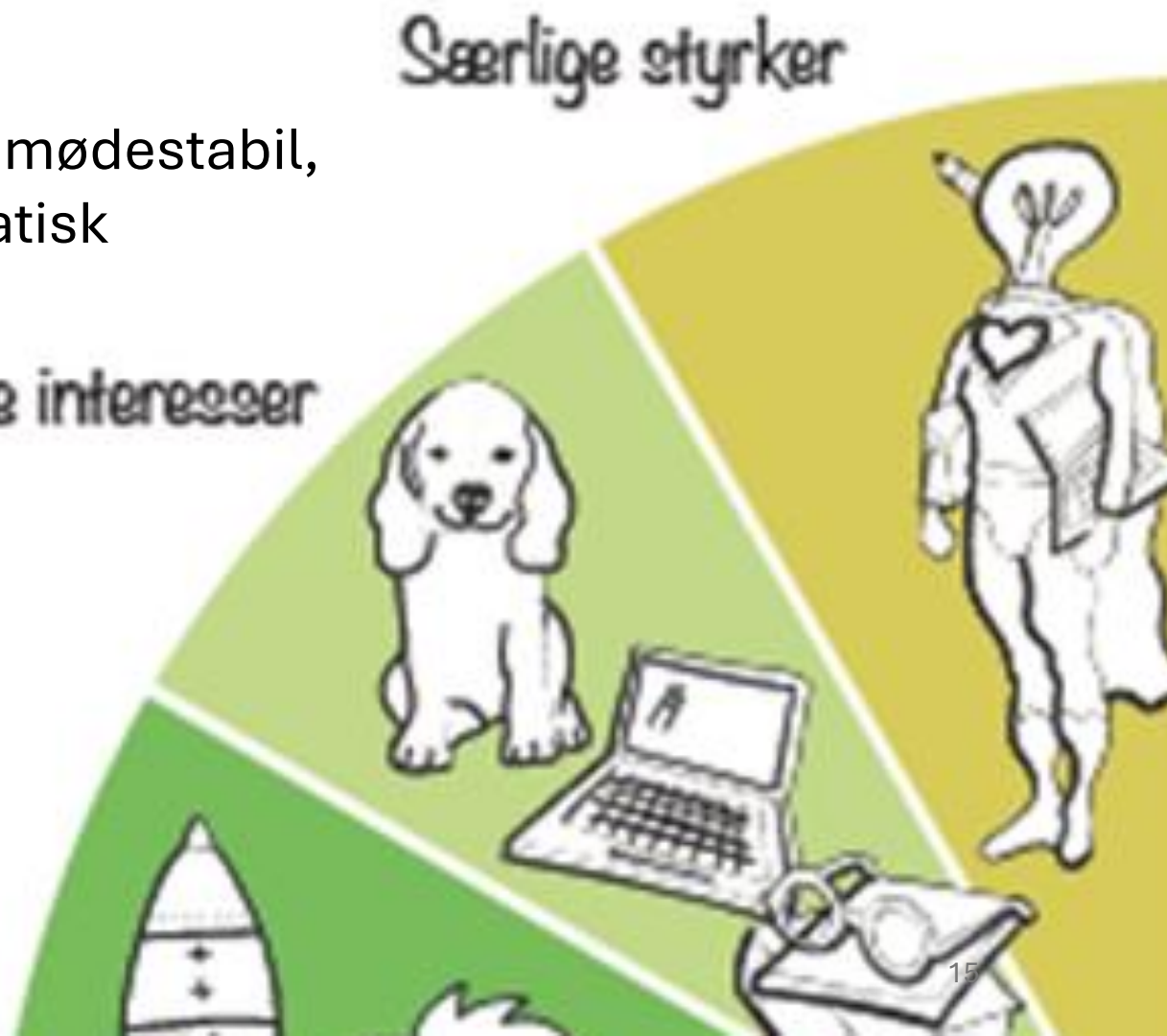
Særlige styrker

Anders er pligtopfyldende, mødestabil, venlig, god humor, systematisk tænkende

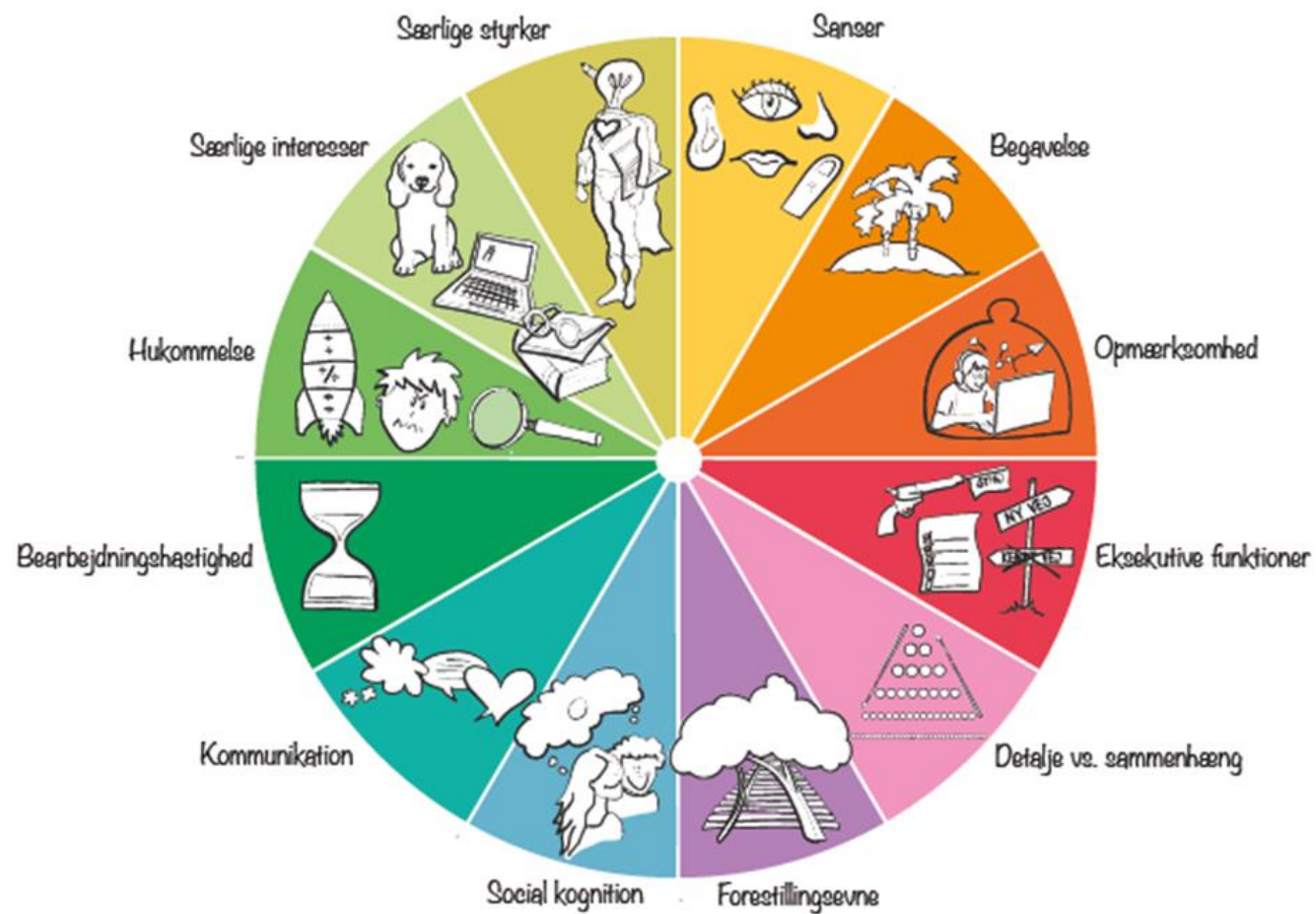
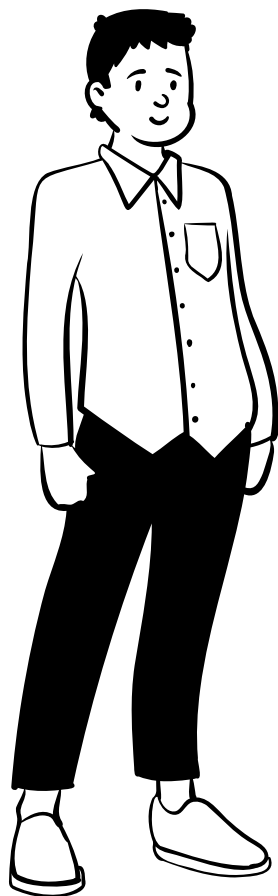
Særlige interesser

Særlige styrker

Hukommelse

Anders' AutismeProfil - med fokus på hans ressourcer

ABC-jobplan

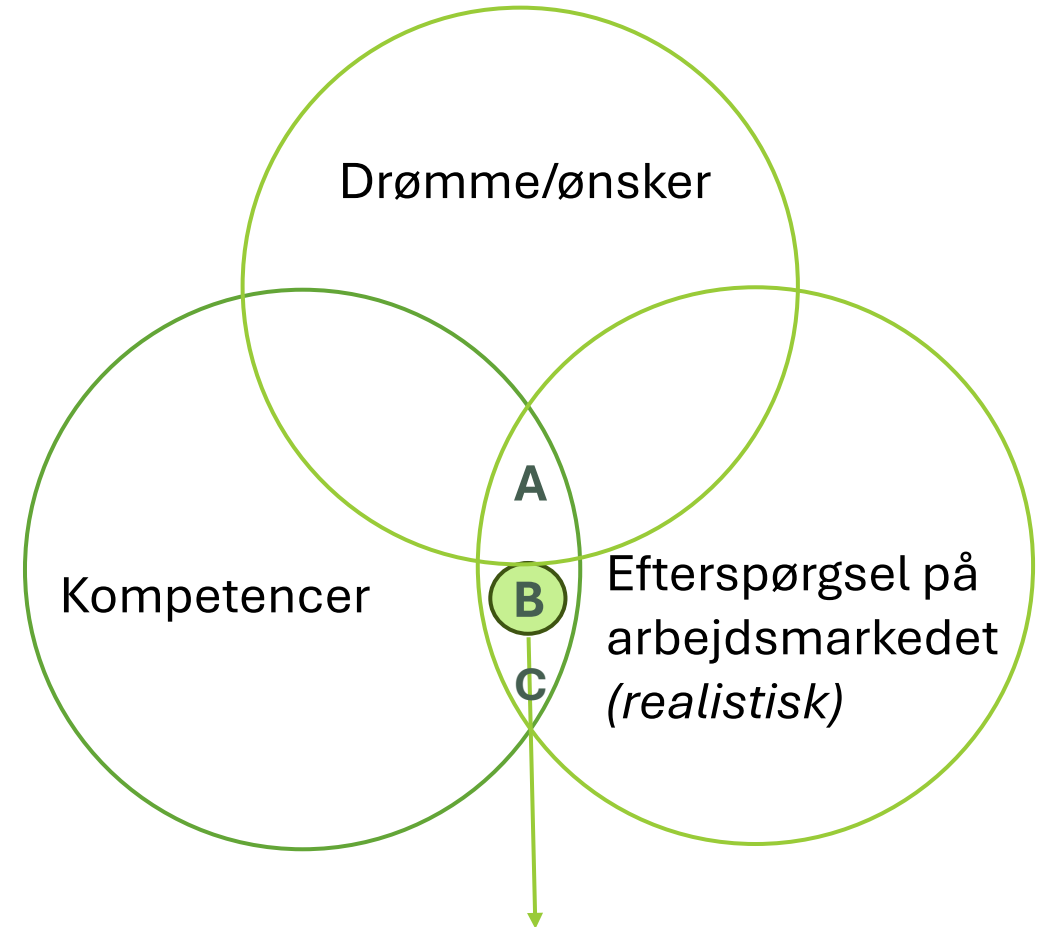
A-job: Det foretrukne job som er det du allerhelst vil arbejde med.

B-job: Det gode og acceptable job.

C-job: Det nødvendige jobområde eller "brød på bordet"-jobbet.

Der er flere job der matcher Anders' kompetencer, skånehensyn og er realistisk.

ABC-jobplan

Produktion matcher Anders' kompetencer, skånehensyn og er realistisk, fordi der er reelle ansættelsesmuligheder indenfor dette fag.

Der er flere jobområder ift. systematisk tænkning, f.eks.:

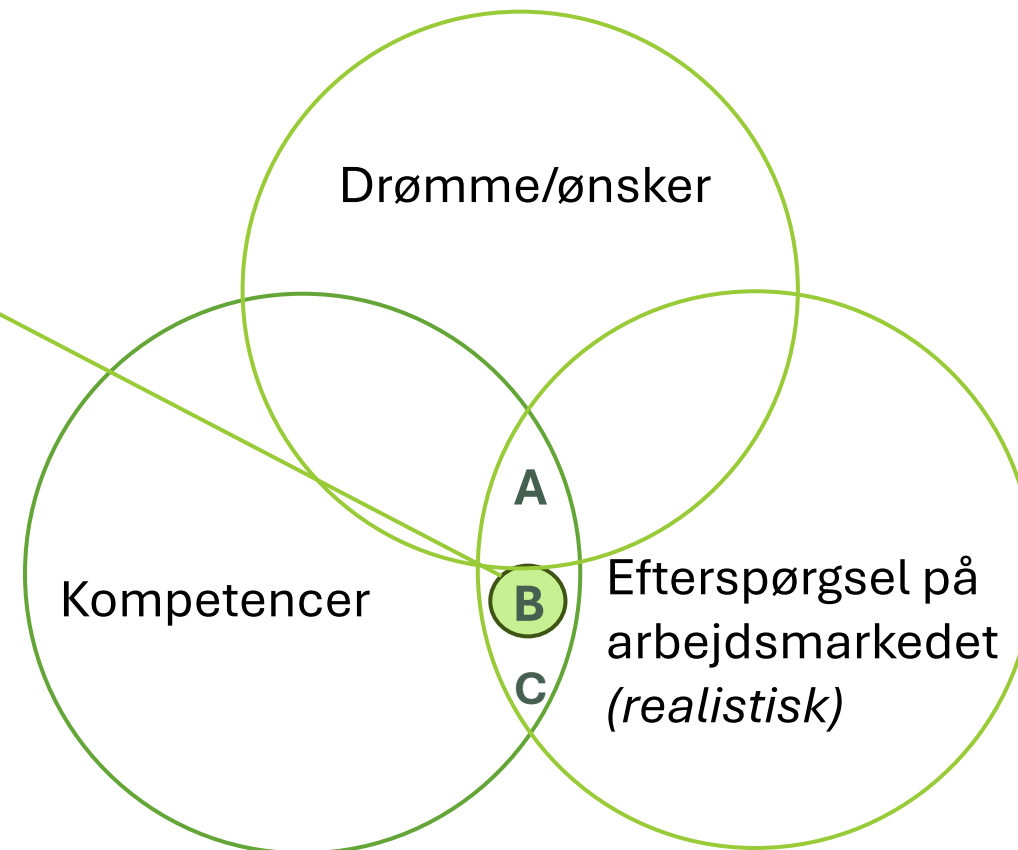
Lager

Bibliotek

Butik (primært i baglokale eller ved at møde på tidspunkter hvor der ikke er mange kunder i butikken)

Reparation af IT

Affaldssortering

ABC-jobplan

Produktion matcher Anders' kompetencer, skånehensyn og er realistisk, fordi der er reelle ansættelsesmuligheder indenfor dette fag.

Der er flere jobområder ift. systematisk tænkning, f.eks.:

Lager

Bibliotek

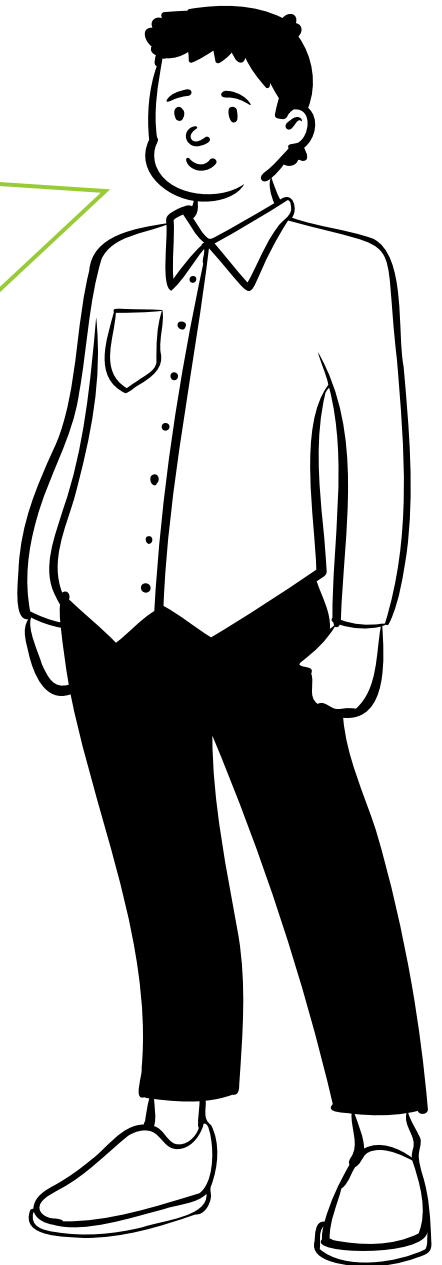
Butik (primært i baglokale eller ved at møde på tidspunkter hvor der ikke er mange kunder i butikken)

Reparation af IT

Affaldssortering

Fabrikken producerer militærbeskyttelse til lands, vands og i luften samt personbeskyttelse.

Det vækkede min interesse (*indre motivation*), så jeg var villig til at besøge stedet.

Men hvad er så motivation?

Kilde: Autismeb

Mennesker med autisme skal kunne se mening og være motiveret – ellers bliver det svært

For mennesker med autisme handler det ikke om, hvorvidt de ikke ”gider eller orker”, men om at de har nedsat evne til at motivere sig selv – og være vedholdende.

Mennesker med autisme skal kunne se mening og være motiveret – ellers bliver det svært

Nedsatte kognitive funktioner (retardering), nedsat opmærksomhed, nedsat mentaliseringsevne, og nedsat evne til at regulere deres følelser, påvirker motivation og vedholdenhed, og evnen til at se muligheder – ***i alle aktiviteter.***

Mennesker med autisme skal kunne se mening og være motiveret – ellers bliver det svært

Det er specielt svært, hvis målet med en aktivitet er uklar, eller det ikke giver mening for den enkelte.

Men hvordan fungerer motivation?

Der er helt grundlæggende to typer af motivation: En indre og en ydre motivation

- Indre motivation er betegnelsen for at gøre noget af lyst, fordi selve handlingen er interessant, sjov og generelt tilfredsstillende i sig selv - ***det er der mennesker med autisme finder deres motivation.***
- Ydre motivation handler om at gøre noget med henblik på at opnå et eksternt mål som f.eks. at bestå en eksamen, vinde bonuspoint i en kundeklub, badges i en app eller lignende - ***altså en form for belønning.***

Men hvordan fungerer motivation?

Indre og ydre motivation findes i hver deres ende af en skala, der spænder mellem fuld selvbestemmelse (indre) til ingen selvbestemmelse (ydre).

Imellem disse to yderligheder finder man forskellige grader af selvbestemmelse.

Men hvordan fungerer motivation?

Kort sagt: Er handlingen så fristende at udføre i sig selv, eller udfører jeg kun handlingen for at opnå en belønning eller undgå en konsekvens?

Hvis ikke jeg går på arbejde,
får jeg ikke løn og kan derfor
ikke spare op til min tur til
Auschwitz koncentrationslejr.

Men hvordan fungerer motivation?

Den indre motivation er langt mere kraftfuld end ydre motivation

Jo tættere vi kan komme i retning af indre motivation, des mere villige bliver vi til at udføre en pågældende handling.

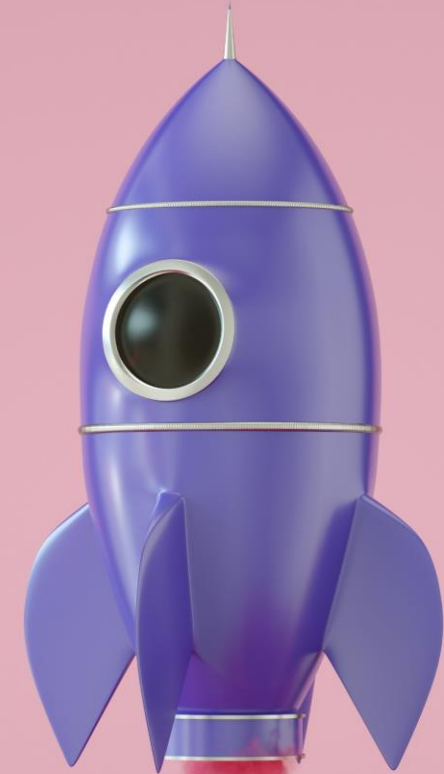
(Indre motivation) Du er naturligvis mere motiveret til at udføre handlinger, der i sig selv er underholdende eller behagelige - se en film, spille musik, spise kage, være sammen med gode venner end at....

... at gøre ting på grund af eksterne årsager, som at terpe til en eksamen der ikke interesserer dig, ordne opvasken, eller vente i telefonkø (*ydre motivation*).

En vigtig ting at bemærke er, at ydre motivation, såsom belønninger og straf, ofte har en negativ indvirkning på både præstation og indre motivation.

Hvad motiveres mennesker med autisme af:

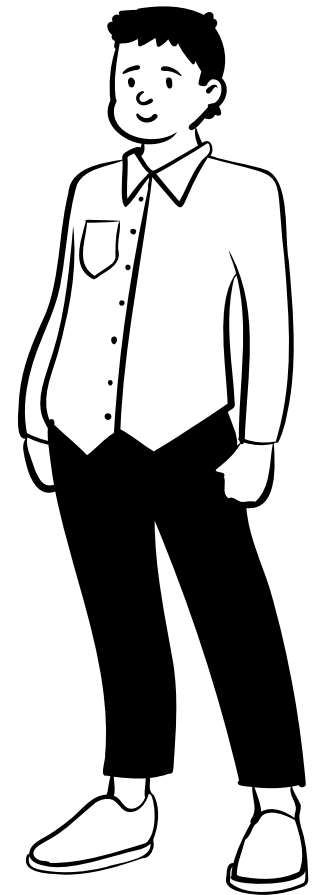
- At beskæftige sig med en særinteresse
- Aktiviteten er meningsgivende
- En konkret plan med den enkelte aktivitet
- Sæt borgerens egne ønsker i spil
- Oplevelsen af at blive lyttet til og taget alvorligt

Hvad motiveres Anders af:

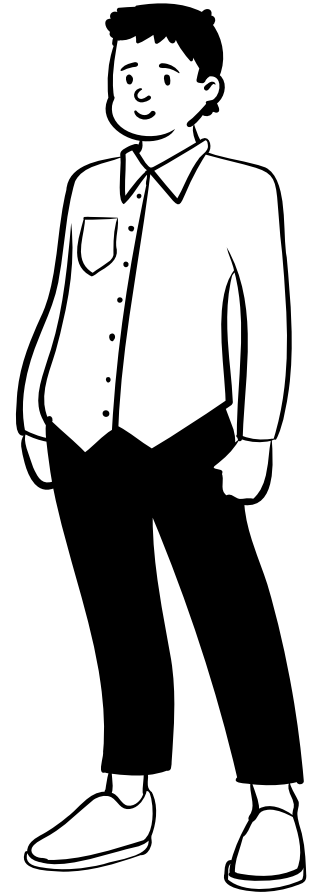
Ud fra vores samtaler og afdækning, ved vi følgende om Anders :

At beskæftige sig med sin særinteresse(r) og det der interesserer ham

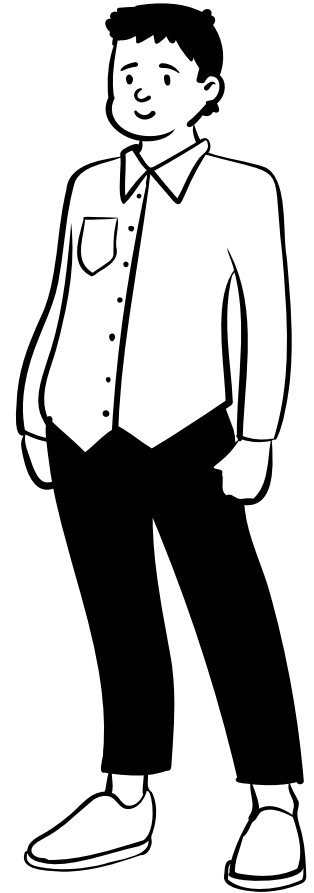
Hvad motiveres Anders af:

At kunne snakke med sine kollegaer om sin særinteresse

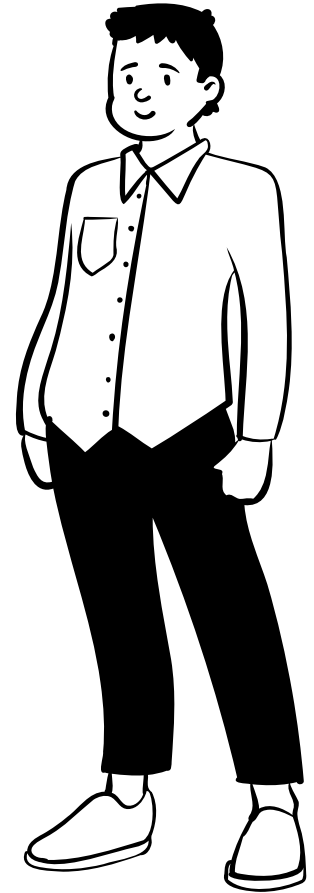
Hvad motiveres Anders af:

At aktiviteten er meningsgivende

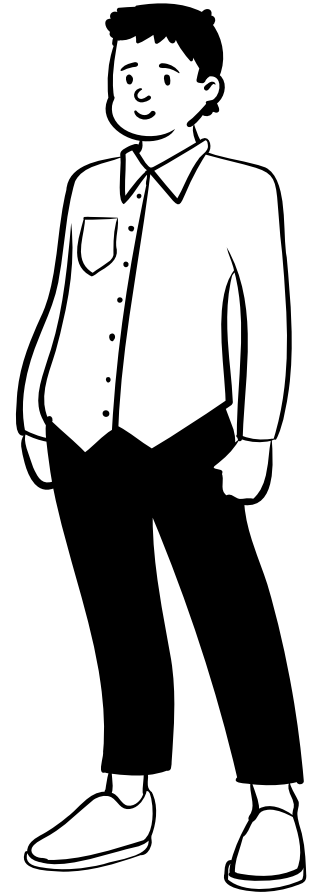
Hvad motiveres Anders af:

At chefen har sat sig ind i hvem Anders er,
herunder hans styrker og udfordringer.
Han motiveres af at føle sig mødt af sin chef.

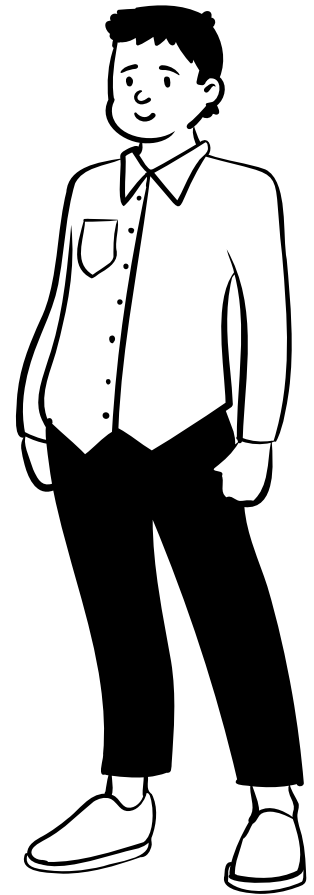
Hvad motiveres Anders af:

At arbejde med podcast i ørene

Hvad motiveres Anders af:

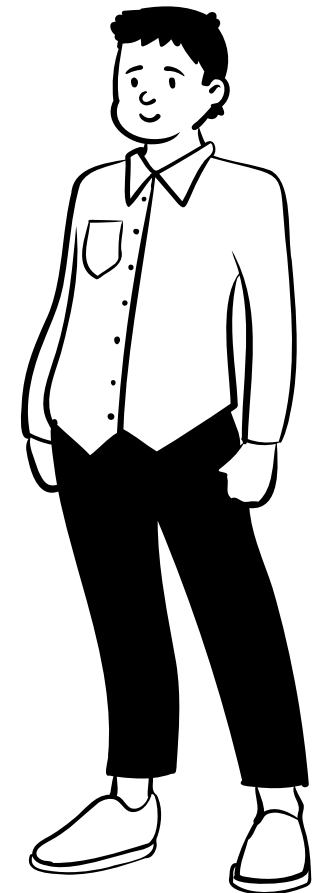
At mødetiden først er på aftenholdet, så han stadig kan vedligeholde sine online relationer

Hvad motiveres Anders af:

Måske kunne jeg få et job,
hvor jeg kan arbejde med 2.
verdenskrig og få en god
løn?

Men hvornår skal jeg møde?
Hvad skal jeg lave? Hvor lang
tid skal jeg være der? Hvem
kan jeg spørge om hjælp?
Hvornår har jeg pause?

Hvad motiveres Anders af:

*Vi ved at Anders' **autisme** har behov for:*

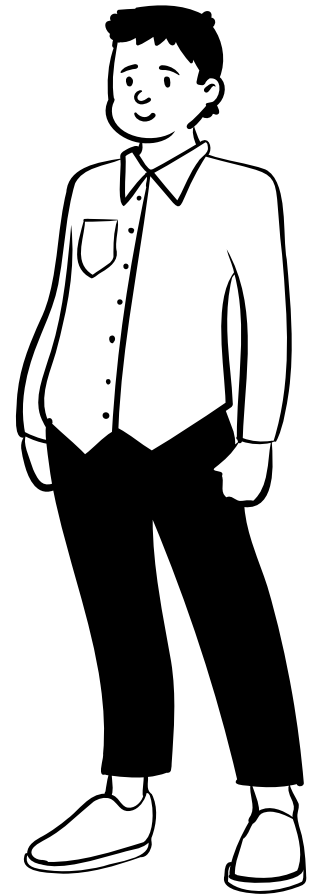
En konkret plan med den enkelte aktivitet

At der er en tydelig forventningsafstemning og dagsstruktur for Anders' arbejde.

F.eks. At der er taget billeder af hvordan alle trin i opgaven er/laves og et billede af, hvordan det færdige produkt ser ud.

Der er lavet en liste for hvilke opgaver han skal nå.

At han arbejder med noget der er meningsgivende.

Nu har vi styr på motivationen, men hvordan skaber vi mening?

- Ressourcespotting og hjælp til overføre dette til konkrete jobs
- ”*Hvad får jeg ud af det?*” Løn, selvstændighed, socialt/kollegaer, indhold i hverdagen
- Samfundsviden – forståelse af hvordan vores samfund er bygget op, typer af ansættelser, forventninger fra samfundet/jobcenter, mødetider
- Virksomhedsbesøg – forestillingsevne
- NUZU (*nærmeste udviklingszone*)
- Selvforståelse – ressourcer og udfordringer

Konkrete arbejdsredskaber

Afdækning af mening og motivation

– med materiale fra AutismeProfil-Job, Autismecenter Nord-Bo

Session 6, Ark 14

Session 6

Mening og Motivation

Hvilke elementer skal der være i enten job eller uddannelse for, at du kan se mening med det?

Hvad ville motivere dig for at komme i job eller uddannelse?

Nedenfor afkrydses:

JOB:

- ☐ Tydelighed i hvad jeg skal lave (hvilke opgaver, hvor længe, hvor meget, hvordan)
- ☐ At jeg får ensartede opgaver
- ☐ At jeg får varierende arbejdsopgaver
- ☐ At der i arbejdsopgaverne er mulighed for at jeg kan bruge min krop/ bevægelse
- ☐ At jeg arbejder med opgaver der interesserer mig
- ☐ At jeg har en klar struktur i min hverdag (f.eks. møder samme ugedage og tidspunkt)
- ☐ At jeg kan få indrettet min arbejdsplads efter mine behov (f.eks. enekontor, at sidde for mig selv når jeg skal holde pauser, eller andet)
- ☐ At rammerne er fleksible (eks. at der tages hensyn til en kortere arbejdsuge)
- ☐ At jeg kan komme til arbejdspladsen uden brug af offentlige transportmidler
- ☐ At jeg ikke skal have kundekontakt
- ☐ At jeg ikke skal have telefonkontakt
- ☐ At jeg får en mentor på arbejdspladsen
- ☐ Andet:

Uddannelse:

- ☐ At jeg kan påbegynde uddannelse inden for mit interesseområde
- ☐ At uddannelsen er relativt kort – evt. med mulighed for overbygning
- ☐ At uddannelsen veksler mellem uddannelse og praktik, f.eks. hvor der er mulighed for at bruge din krop
- ☐ At jeg kan starte på uddannelse i min hjemby
- ☐ At jeg kan modtage fjernundervisning
- ☐ At jeg kan tage enkeltmoduler, f.eks. en uddannelse der er delt op i flere dele
- ☐ At der er kortere undervisningsdage
- ☐ At jeg kan få en mentor under min uddannelse
- ☐ At jeg kan få støtte til andre ting, såsom praktiske opgaver i hjemmet, f.eks. bostøtte
- ☐ Andet:

Hvad ville motivere dig særlig meget for at komme i job eller uddannelse?

- ☐ At beskæftige mig med noget meningsgivende
- ☐ At mine styrkesider kommer i spil, f.eks. at jeg kan bruge min kreativitet, energi, ideer, m.m.
- ☐ At få ros og anerkendelse for min faglighed
- ☐ At jeg kan bruge min krop og energi, f.eks. for at få afløb for tankemylder, fysiske uro og rastløshed
- ☐ At blive selvforsørgende og komme ud af det offentlige system
- ☐ At have noget at stå op til
- ☐ At få kollegaer og et socialt fællesskab på arbejdspladsen/ uddannelsen
- ☐ At jeg får en bedre økonomi på sigt
- ☐ At jeg kommer i bedre trivsel
- ☐ Andet:

Afdækning af mening og motivation samt forudsætninger

– ved brug af intern dokument fra stu-afdelingen, Autismecenter Nord-Bo

Praktikteam
Autismecenter Nord-Bo

Navn: _____

Dato og udfyldt af: _____

Anbefaling: Autismefaglige hensyn

☐ De 10 h'er forud for første opstartsdag, for alle arbejdsdage eller andet?

☐ Forudsigelighed og struktureret arbejdsdag, f.eks. en visuel oversigt over mine arbejdsopgaver og mødetider – andet?

☐ Klar forventningsafstemning ift. arbejdsopgaver, f.eks. en visuel oversigt over hvilke arbejdsopgange jeg skal igennem inden opgaverne er færdige, et billede af hvordan et færdigt produkt skal se ud – andet?

☐ Behov for at kende til ændringer i god tid, f.eks. dagen inden, ved opstart af arbejdsdagen? Verbalt, visuelt, via sms – andet?

☐ Behov for tid til skift (f.eks. ændring i mødetidspunkter eller mødedage og hvor lang tids forberedelse er der behov for?

☐ Fast kontaktperson, f.eks. til at sætte mig i gang med alle opgaver, som jeg ved jeg altid kan henvende mig til hvis jeg bliver i tvivl om noget, som opsøger mig uopfordret for at sikre, at jeg laver opgaverne rigtigt, som bekræfter mig i at opgaven er færdig – andet?

☐ Visuel introduktion til opgaverne.

☐ Visuelle opgavebeskrivelser, f.eks. liste m. arbejdsopgaver, piktogrammer, ScanHow -andet?

☐ Faste arbejdstider.

☐ Behov for restitutionsdage mellem mødedage

☐ Rutineprægede opgaver

☐ En opgave ad gangen.

☐ Fast arbejdsplads.

☐ Fast plads i pauser.

☐ Pauser alene.

☐ Fleksible pauser (at man har mulighed for at holde pause når der er behov, fremfor fastlagte pauser)

☐ Mulighed for at trække sig, skal der aftales et sted forud eller kan man spørge hvor der er mulighed for at sætte sig?

☐ Ingen kundekontakt.

☐ Behov for skærmning, f.eks. sidde afskærmet, arbejde alene – andet?

☐ Behov for skåne genstande f.eks. headphones, kædevest, et sted at trække sig til el.lign.;

☐ Behov for at leder og kollegaer har kendskab til diagnose.

☐ Særlige hensyn fra kollegaer, f.eks. forståelse for at øjenkontakt føles ubehageligt, forståelse for at konkret kommunikation fungerer bedst/giver tryghed, forståelse for at jeg har svært ved at aflæse kropssprog og mimik - andet?

☐ Fysiske hensyn:

Afdækning af mening og motivation samt forudsætninger

– ved brug af model fra KRAP

34a Motivationsskema

Navn og dato: _____
Udfyldt af: _____

Min motivation for at _____

Hvor vigtigt er det? 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
□□□□□□□□□□ Fordele: _____ Ulemper: _____

I hvilken grad kan jeg det, der skal til? □□□□□□□□□□ Hvad skal der til? _____

Hvor klar er jeg? □□□□□□□□□□ Hvad forhindrer mig i at gå i gang? _____

For hvert af de tre spørgsmål bedes du redegøre for, hvorfor du vælger X og ikke 1 (ressourcer), samt hvorfor du vælger X men ikke 10 (udfordringer/begrænsninger)

Jeg kan selv: _____

Jeg skal have hjælp til: _____

Eksempler på ting, der kan hjælpe (belønning, struktur/plan, evaluering (hvor tit?))

Delmål 1: _____ fejres evt. ved at: _____

Delmål 2: _____ fejres evt. ved at: _____

Hvornår starter jeg? _____

Skema 34a Motivationsskema, Lone Møller og Peter Bligher, KRAP – metode og materiale (2019)

Dafolo

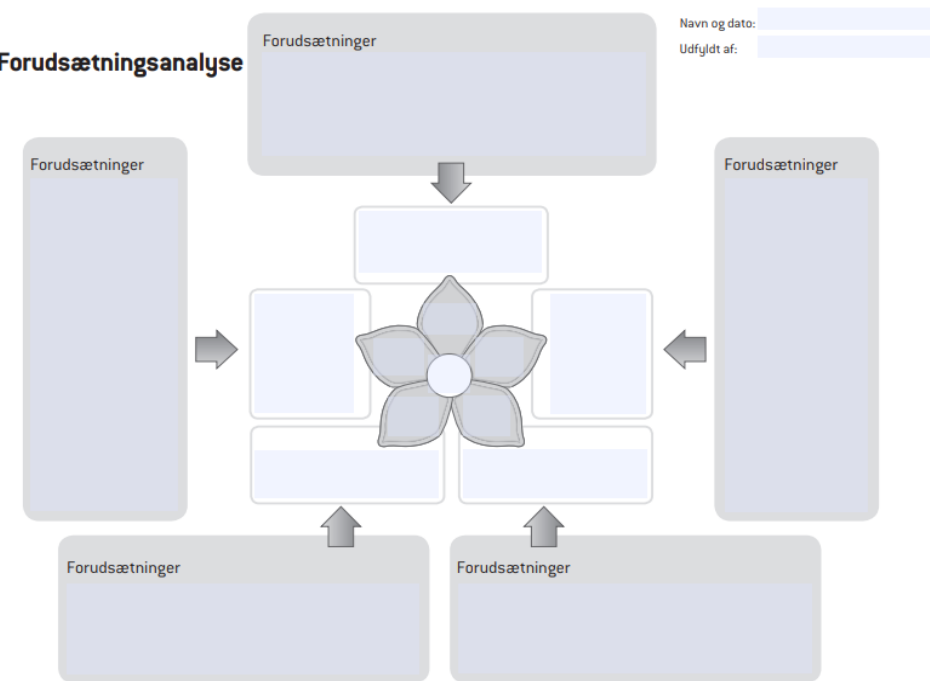
Dafolo

Skema 30 Forudsætningsanalyse, Lone Møller og Peter Bligher, KRAP – metode og materiale 2, udgave 2 (2018)

30

Forudsætningsanalyse

Hvad skal der til for at det kan lykkes

– ved brug af model fra KRAP

Personlig profil

Navn og dato: april 2025

Udfyldt af: Anders og Charlotte

Mit ønske	
Hvad jeg drømmer om at lære eller udvikle	
At blive bedre til mine computerspil og få endnu mere viden om 2. verdenskrig og krigshistorie generelt.	
Personlig profil	
Navn: Anders, april 2025	
Hvad kommer jeg med:	
(kan hentes fra Kognitiv sagsformulering)	
Pligtopfyldende Mødestabil Deltaljeorienteret, særligt inden for interesse Systematisk tænkende God til at huske fakta informationer Kan holde koncentrationen i mange timer omkring interesse Særlig viden om 2. verdenskrig og krigshistorie	Det svært at komme tidligt op om morgenen og komme ud af døren Det er svært, at bevare min motivation Bange for at denne praktik heller ikke går Bekymret for hvad andre syntes, om det arbejde jeg gør
Hvad skal der til, for at jeg kan lykkes med mine arbejdsopgaver	
(forudsætninger)	
At jeg får hjælp til, at jeg kommer op om morgenen og ud af døren. At der er afveksling i mine opgaver og det har min interesse. At jeg får løn for mit arbejde. At jeg kan holde mine pauser alene.	

Personlig profil

Navn og dato: april 2025

Udfyldt af: Anders og Charlotte

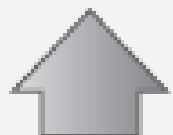
Mit ønske

Hvad jeg drømmer om at lære eller udvikle

At blive bedre til mine computerspil og få endnu mere viden om 2. verdenskrig og krigshistorie generelt.

Personlig profil

Navn: Anders, april 2025

Hvad kommer jeg med:

(kan hentes fra Kognitiv sagsformulering)

Pligtopfyldende

Det svært at komme tidligt op om morgenen og

Personlig profil

Navn: Anders, april 2025

Hvad kommer jeg med:

(kan hentes fra Kognitiv sagsformulering)

Pligtopfyldende
Mødestabil
Deltaljeorienteret, særligt inden for interesse
Systematisk tænkende
God til at huske fakta informationer
Kan holde koncentrationen i mange timer omkring interesse
Særlig viden om 2. verdenskrig og krigshistorie

Det svært at komme tidligt op om morgenen og komme ud af døren
Det er svært, at bevare min motivation
Bange for at denne praktik heller ikke går
Bekymret for hvad andre syntes, om det arbejde jeg gør

Hvad skal der til, for at jeg kan lykkes med mine arbejdsopgaver

(forudsætninger)

At jeg får hjælp til at komme op om morgenen og ud af døren

Hvad skal der til, for at jeg kan lykkes med mine arbejdsopgaver

(forudsætninger)

At jeg får hjælp til, at jeg kommer op om morgenen og ud af døren.

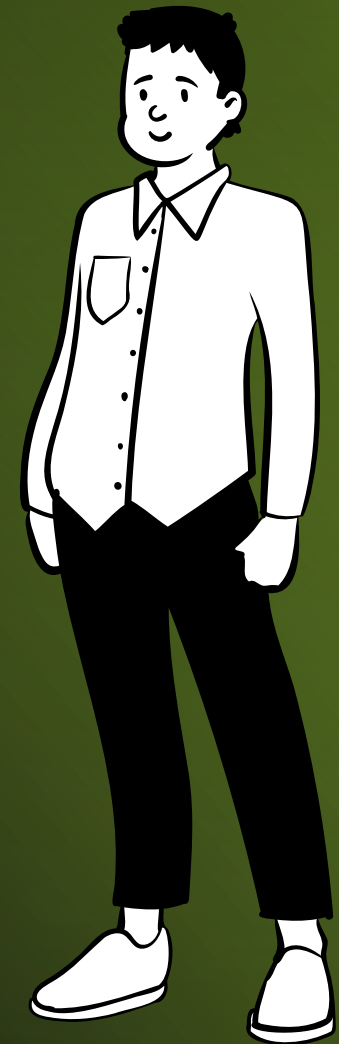
At der er afveksling i mine opgaver og det har min interesse.

At jeg får løn for mit arbejde.

At jeg kan holde mine pauser alene.

Så hvordan endte det så for Anders?

- Ved at få øje på Anders' motivation og få dem bragt i spil kunne vi matche ham til den rigtige jobtype og rigtige virksomhed
- Virksomheden blev klædt på til at tage imod Anders og kunne se fordelene ved at bruge Anders styrkesider.
- Anders er tilkendt fleksjob, hvilket for ham betyder at han kan balancere både job og privatliv.
- Der er yderligere kompenseret med personligassistance til at guide Anders yderligere i jobbet

Hvilken udfordringer støder vi på?

- At interesseområdet hos borgeren er meget snævret og meget specialiseret. F.eks. arbejde i zoo, spiludvikler, arbejde med jura osv.
- At arbejdspladserne ikke kan opfylde de støttebehov der er. F.eks. ene kontor, støjfrit miljø, mødetider og lign.
- At det tager lang tid at falde på plads på en ny arbejdsplads (13 uger er ofte ikke nok)
- At noget ikke fungerer i hjemmet hos borgeren, som gør det svært at komme på arbejde. F.eks. kan ikke få vasket arbejdstøj, kan ikke stå op om morgenen, får ikke handlet ind til madpakke, osv.
- At der ikke er en økonomisk gevinst for borgeren at komme på arbejde. F.eks. pasning til børn er dyrt, transport/buskort osv.

Spørgsmål fra salen?

Kontaktinfo

Charlotte Klitholm
CK@nordbo.dk

Asta Nielsen
AN@nordbo.dk

Litteratur og links

- **Let's Visualize – Min Autisme,** *Autismecenter Nord-Bo*
- **AutismeProfil – Job,** *Autismecenter Nord-Bo*
- **KRAP,** *<https://krap.com/>*

